

ιστία

Παρασκευή, 9 Μαρτίου 2012

4:15 μμ

κν. Πανιά ή άρμενα

Ετυμολογία

αρμενα

Από το αχρηστευμένο ρημα ρ. της αρχ **αρω** που δημιούργησε τα αρμενα και το αρμενίζω

Πανια

Από το το αρχ. ελλ.: πηνίον [Δωρικά πανίον

Notes on page "Τα μερη του πλοιου"

Υπαρχουν αναριθμητοι τυποι πανιων >

Απο τα αρμενα > το αρμενίζω = ν. αρματώνω ή

Τρ. Βαρκα θελω ν' αρματώσω με 42 κουπια

Τα μικρα αρμενα λεγοντουσαν αρμενοπουλα. Επωνυμο Αρμενοπουλος , Αρμενάκις

Εχουν τοσο δυσνοητες ονομασιες που ειναι τα περισσοτερα αγνωστα στο

Ετσι δεν αφησαν πολλες φρασεις ή παροιμιες.

Δεν λεμε πια ιστια τα πανια των πλοιων, λεμε ομως

Ιστιοφορο=πλοιο που φέρει ιστια, και προωθεται με αυτά.

Ιστιοφορία = το τι ειδος πανιων φερει το κάθε πλοιο

Ιστιοπλοϊα=Δραστηριοτητα, το να πλεει κανεις με ιστιοφόρο, κατά κανονα

Ιστιορραφος = ο επιδιωρωτης των πανιων

Ιστιοσανιδα (wind surfing) πρβλ. σερφάρω.

Πλησίσιτιο: σε πληρη ιστιοφορία. Με ολα τα πανια ανοικτα, μαΐναρισμενα

Ηροδοτος - Ουρανία

Λέγεται γαρ βασιλέα θεϊόμενον μαθεῖν την νέα εμβάλλουσαν, καί δη τινα ειπείν των παρεόντων Δέσποτα, οράς Ἄρτεμισιην ως ευ αγωνίζεται καί νέα των πολέμων κατέδυσε; καί τον έπεφέσθαι εί άληθέως εστί Ἄρτεμισιης το έργον, και τους φάναί, σαφέως το επίσημον της νέος επισταμένους, Την δε διαφθαρείσαν ήπιστέατο είναι πολεμίην. Τά τε γαρ άλλα, ως ειρηται, αύτη συνήνεικε ες εύτυχίην γενόμενα καί το των εκ της Καλυνδικής νέος μηδένα άποσωθέντα κατήγορον γενέσθαι. Ξέρξην δε ειπείν λέγεται προς τά φραζόμενα: Οι μεν άνδρες γεγόνασί μοι γυναίκες, αι δε γυναίκες άνδρες. Ταύτα μεν Ξέρξην φασι ειπείν.

Όντως, διηγούνται ότι ο βασιλιάς, που παρακολουθούσε τη ναυμαχία, αντιλήφθηκε το σκάφος να πραγματοποιεί τον εμβολισμό, και μάλιστα ότι κάποιος από την ακολουθία του είπε τα εξής: «Παρατηρείς, βασιλιά, με πόσο σθένος αγωνίζεται η Αρτεμισία και ότι καταβύθισε και ένα εχθρικό σκάφος;» Και ακόμη διηγούνται ότι εκείνος ρώτησε αν πράγματι ανήκε στην Αρτεμισία η επιτυχία, και ότι επίσης οι ακόλουθοι του απάντησαν θετικά, γιατί ήξεραν καλά το έμβλημα του πλοίου'°7' εξάλλου ήταν πεπεισμένοι ότι το πλοίο που βυθίστηκε ήταν εχθρικό. Γιατί, όπως έχω αναφέρει, τα πράγματα τής ήρθαν ευνοϊκά και ως προς τα άλλα, όπως και κατά το ότι κανένας δε σώθηκε από το Καλυνδικό πλοίο, ώστε να στραφεί ως κατήγορος εναντίον της. Μάλιστα, λένε ότι ο Ξέρξης, σχετικά με αυτά που του ανέφεραν, είπε: «Οι άνδρες μου αποδείχτηκαν με τη συμπεριφορά τους γυναίκες, ενώ αντίθετα, οι γυναίκες άνδρες». Αυτά λοιπόν διηγούνται πως είπε ο Ξέρξης.

ΗΡΟΔΟΤΟΣ - ΟΥΡΑΝΙΑ 88

Το ανέβασμα δηλαδή των ιστίων (πανιών) σήμαινε εγκατάλειψη της μάχης.

Και αυτό, γιατί ήταν γενικός κανόνας τα πλοία που έπαιρναν μέρος σε πολεμικές συγκρούσεις να είναι, για πρακτικούς λόγους, αφιστιωμένα, να έχουν κατεβασμένους δηλαδή τους ιστούς και τα ιστία τους, και να κινούνται έτσι μόνο με τη χρήση των κουπιών τους, αφού μ' αυτά μπορούσαν μόνο να πραγματοποιούν επιτυχείς και πολύπλοκους ελιγμούς. Μάλιστα για το λόγο αυτό συχνά κατά τη διάρκεια της ναυμαχίας τα ιστία αφήνονταν στην ξηρά. Στη συγκεκριμένη λοιπόν περίπτωση το ότι ανέβασαν οι Κορίνθια τα πανιά της ναυαρχίδας τους ήταν ενδεικτικό σημείο διαχωρισμού της θέσης τους από εκείνη των υπόλοιπων εμπολέμων (σχετικά βλέπε και Θουκ. Ζ', 14, 3- και Η', 2.8, ι).

Σχολιο 115 του μεταφραστή Γαβριήλ Συντομόρου στην ΟΥΡΑΝΙΑ του Ηροδότου

Δες επίσης [Picture on page "ιστιοφορία"](#)

Ο ιστός της αρχαιότητας εξελίχθηκε στον σύγχρονο οικιακό αργαλειό

ΦΡ σηκώνω τα μαύρα πανιά ή συνηθέστερο "είμαι στα μαύρα πανιά".

Το είμαι δεν είναι το α' ενικό πρόσωπο του το ρήματος είμι (ειμαι, εισαι είναι) αλλά του εννύμι = ένδύω έμαυτόν μέ κατι, φορώ κατι, περιβάλλομαι με κατι. — Παθητ. · είμαι ένδεδυμένος με κατι, περικαλιτω (περιτυλίσσω) τον έαυτόν μου μέ κατι (η σε κάτι)

Έτυμολογια: εννυμι ως άπλος ο ενεστως είναι σπανιος, συνήθης ο σύνθετος: άμφιέννυμι (πβλ. μεταμφιεσμένος, μεταμφιεση).

Και επομενωσ το "είμαι στα μαύρα πανιά" σημαίνει φορώ μαύρα υφάσματα δηλ. μαυρα ρούχα, πβλ μελανειμων=μυροντυμενος

ΜΕΤΑΦΟΡΙΚΩΣ

βρίσκομαι σε κατάσταση έσχατης απελπισίας, είμαι απελπισμένος και το δείχνω ολοφάνερα

Πβλ. επίσης και "δεν θα τα βάψουμε μαυρα [τα πανια]" δηλ. δεν θα λυπηθουμε ιδιαιτερα. Από το μυθο του Θησέα

Πριν την αναχώρηση, Αιγέας και Θησέας είχαν συμφωνήσει ότι ο δεύτερος θα σήκωνε τα λευκά πανιά αν ολοκλήρωνε με επιτυχία την αποστολή, αλλιώς οι σύντροφοί του θα άφηναν τα μαύρα, με τα οποία είχαν αναχωρήσει σε ένδειξη πένθους. Εξαιτίας όμως ίσως κάποιας κατάρας της Αριάδνης (την Αριάδνη την είχε εγκαταλείψει στη Νάξο) κανένας δεν θυμήθηκε να αλλάξει τα πανιά.

Ο Αιγέας βλέποντας το πλοίο να φθάνει με μαύρα πανιά από το ακρωτήριο Σούνιο αυτοκτόνησε από την απελπισία του πέφτοντας κάτω από τον βράχο, δίνοντας έτσι στο Αιγαίο Πέλαγος το όνομά του*. Βέβαια η λογικότερη εκδοχή τοποθετεί αλλού το σημείο παρατήρησης, αφού θα ήταν δύσκολο ο Αιγέας να βρίσκεται συνεχώς επί εβδομάδες σε τόσο μακρινό (για την εποχή) σημείο όπως το Σούνιο έχοντας παρατήσει τα βασιλικά του καθήκοντα περιμένοντας τον Θησέα: έτσι λοιπόν, ο Αιγέας έβλεπε προς τη θάλασσα από τον ναό της Αθηνάς Νίκης στην Ακρόπολη, όπου υπήρχε πύργος. Βλέποντας το πλοίο να επιστρέφει με μαύρα πανιά, έπεσε από τον πύργο και σκοτώθηκε. Στη θέση που** έπεσε οι Αθηναίοι ίδρυσαν ένα μικρό φερώνυμο ιερό, το Αιγείον, που το κατέγραψε ο Πausανίας ανεβαίνοντας στην Ακρόπολη. Μόλις ο Θησέας επέστρεψε στην Αθήνα, οι Αθηναίοι εόρτασαν τον γυρισμό του και τη νίκη του, που τους λύτρωσε από τον τρομερό φόρο, και τον ανακήρυξαν αμέσως βασιλιά τους.

*) Το Αιγαίο οφείλει το παναρχαίο όνομα του στις αίγες. Αίγες (κασιχες) ονομαζαν οι Αρχαίοι Έλληνες τα κυμματα όπως σημερα τα λεμε προβατάκια

***) Δεν προκειται για το Θησειο που βλεπει ΒΔ.

Αντιστοιχο του αγγλικου

Feeling Blue

If you are sad and describe yourself as "feeling blue," you are using a phrase coined from a custom among many old deepwater sailing ships. If the ship lost the captain or any of the officers during its voyage, she would fly blue flags and have a blue band painted along her entire hull when returning to home port.

Ξενόγλωσσα :

Ιταλικά:

Vela. véla πληθυντικός του velum [passato a funzionare da femminile singolare, come in Foglia, Grana, Spoglia ecc.) di che sta per vèh-lum che sta per οδηγώ μεταφέρω κυριολ μεσω θαλασσιας μεταφοράς.

Κομμάτι χοντρού και ανθεκτικού υφάσματος από καναβάτσο διαφόρων μορφών που δένεται στα ξαρτιά και αιρείται (ισσάρεται) στα κατάρτια (αλμπουρα) για να δεχθεί τον άνεμο και να προωθήσει το πλοίο

ΙΤΑΛΙΚΕΣ ΦΡΑΣΕΙΣ

«Calar le vele» =κατεβάζω, μαινάρω τά ιστία κν καλάρω = σταματώ, αραζώ.Μτφ βάζω τέλος σε κάτι

ig. Por fine a una cosa, Cessar di farla.

« Mettere la vela » e « Dare alla vela » = Cominciare a navigare col beneficio del vento; fig.

Intraprendere risolutamente una cosa.

« Far vela o Collar la vela » — Spiegar le vele per far cammino

« Raccogliere le vele » = Imbrogliarle, e fig. Dar fine, Conchiudere.

« A vele gonfie » = Col vento favorevole, e fig. Con prosperità.

Deriv. Velàcchi— Piccole vele; Velata—. Breve navigazione a vele spiegate i Veleria = Officina dove si fanno le vele; Veleggiare = Andare a vela; Velière — Che veleggia speditamente detto di nave.

Λατινικά: velum < velo ρήμα = καλύπτω (βλ [μπελαμάνα](#) =)

Αγγλικά: sail

Γαλλικά: la voile (femm)

Ρουμάνικα: vâl;

Προβηγκιανά, Ισπανικά, Πορτογαλικά: vela;

ΠΑΡΑΓΩΓΑ
Από την Ιταλική ρίζα vel

Βελατούρα

Λεπτο επιχρισμα που καλυπτει μια επιφάνεια: una velatura di zucchero sulla torta
Η λέξη όμως περασε στο ελληνικό λεξιλόγιο στο ιδίωμα των μπογιατζήδων . Αντιθέτως οι ζαχαροπλάστες υιοθετησαν το κουβερτουρα για την επιστρωση των γλυκών.
Αλλα και velatura σημαίνει και την ιστιοφορία, το συνολο των ιστιων ενός ιστιοφόρου.Και κατεπεκταση ολη την αρματωσιά.

Βέλο:

Σημερα προσθεμα σε γυναικειο καπελλο που καθιστα δυσκολη την αναγνωριση της γυναικας που το φοράει.Κρύβει το χαμογελο της χήρας που ξεφορτώθηκε τον μακαριτη. Πάντως ηπιστερο της πλερέζας.

Βελουδο:

Από Λατ. villus < Ελλ. εἶρος, μαλλί, έριον επειδη το βελούδο μοιάζει σαν να εχει τριχωμα. Το βελλούδο παραδόξως είναι βαμβακερ'ο. Ονομαστηκε βελουδου μετά από επιδραση του βέλο.

“tonsis mantelia villis” αναφέρει ο Βιργίλιος (Vergilius) στα Γεωργικά G. 4, 377; Και στην Αινειάδα A. 1, 702.

Βελάδα:

Από το velo = καλύπτω, ενδύω, επισημο ένδυμα

Βελαστράλι:

Τα ιστία που μπαίνουν πάνω στα στράλια (ανάδρομοι) λέγονται αναδρομικά [ιστία] κν βελαστράλια.

Βήλον:

Βυζ κουρτίνα

Βηλάριος αξιωματουχος των ανακτορων

Από το ελληνικο ιστίο

Ιστιοφορον
Ιστιοφορία
Ιστιοπολοία
Ιστιοπλοος
Ιστιοράφος
Πλησίστιος